

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА

Факультет гідрометеорології і екології
Кафедра агрометеорології та агроекології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

« 13 » 09 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР

Рівень вищої освіти

Галузь знань

Спеціальність

Освітньо-професійна програма

перший (бакалаврський) рівень

19 Архітектура та будівництво

193 Геодезія та землеустрій

Землеустрій та кадастр

ОНУ

2024

Робоча програма навчальної дисципліни “*Державний земельний кадастр*”
Одеса. ОНУ. 2024. 14 с.

Розробник: **Толмачова Алла Вікторівна**, кандидат географічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри агromетeорології та агроекології

Протокол № 1 від “30” серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ (Оксана ВОЛЬВАЧ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПІ Землеустрій та кадастр

_____ (Наталія ДАНИЛОВА)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету гiдрометeорології і екології

Протокол № 1 від “13” вересня 2024 р.

Голова НМК _____ (Ангеліна ЧУГАЙ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри агromетeорології та агроекології

Протокол № 1 від “28” серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ (Оксана ВОЛЬВАЧ)
підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри агromетeорології та агроекології

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: Всього кредитів – 4 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – не заплановано	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво Спеціальність 193 Геодезія та землеустрій Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язковий ППЗ.15	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		<i>4-й</i>	<i>5-й</i>
		<i>Семестр</i>	
		<i>7-й</i>	<i>9-й</i>
		<i>Лекції</i>	
		30 год.	8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		30 год.	10 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	102 год.
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування у здобувачів цілісного розуміння теоретичних основ державного земельного кадастру та набуття практичних навичок для виконання кадастрового зонування територій, оцінки якості ґрунтів, визначення грошової оцінки земель, державної реєстрації земельних ділянок і ведення обліку їх кількісних та якісних характеристик.

Завданнями дисципліни є: набуття знань з теоретичних і практичних аспектів земельного кадастру, вивчення методів кадастрового зонування територій; опанування принципів бонітування ґрунтів та грошової оцінки земель; набуття практичних навичок у сфері державної реєстрації земельних ділянок; оволодіння методиками обліку кількості та якості земель.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетенностей**:

Спеціальні компетентності:

СК13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри

Очікувані програмні результати навчання (РН):

РН12. Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати: теоретичні основи земельного кадастру, етапи його розвитку в Україні та світі; принципи та методи кадастрового зонування територій, виконання кадастрових знімачь, бонітування ґрунтів, грошової оцінки земель, реєстрації земельних ділянок, організацію проведення обліку кількості і якості земель, порядок ведення державної статистичної звітності щодо земельних ресурсів, а також основи земельного права, що регулюють земельні відносини.

вміти: одержувати, обробляти та аналізувати дані земельного кадастру із використанням сучасних комп'ютерних технологій; організувати та виконувати роботи по збору земельно-кадастрової інформації; використовувати земельно-кадастрові дані при розробці заходів з раціонального використання земель та просторового розміщення елементів впорядкування території; ефективно застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні відомості та порядок ведення державного земельного кадастру, його характеристика, склад відомостей, інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних, а також земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру.

Тема 1. Загальні відомості та порядок ведення державного земельного кадастру

Загальні відомості про державний земельний кадастр. Історичні етапи розвитку державного земельного кадастру. Розвиток земельного кадастру на Україні. Місце земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів.

Тема 2. Характеристика державного земельного кадастру

Поняття та зміст державного земельного кадастру. Складові частини державного земельного кадастру. Види і принципи державного земельного кадастру. Методологічні основи державного земельного кадастру. Порядок ведення і сучасний стан державного земельного кадастру.

Тема 3. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру

Державний земельний фонд. Категорії земельних ресурсів. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця. Земельні угіддя та їх класифікація.

Тема 4. Інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних

Земельно-кадастрові дані та методи їх одержання. Види земельно-кадастрової документації. Статистичні спостереження та аналіз даних земельного кадастру. ГІС – технології в державному земельному кадастрі.

Тема 5. Склад відомостей державного земельного кадастру

Геодезична та картографічна основа Державного земельного кадастру. Склад відомостей про об'єкти Державного земельного кадастру. Підстави та основні вимоги щодо внесення відомостей до Державного земельного кадастру.

Змістовий модуль 2. Кадастрове зонування як складова частина державного земельного кадастру, кадастрові зйомки, бонітування ґрунтів, грошова оцінка земель та державна реєстрація земельних ділянок.

Тема 6. Кадастрове зонування як складова частина державного земельного кадастру

Кадастрове зонування. Кадастровий номер земельної ділянки та його структура. Обмеження та обтяження на власність і користування землею. Земельний сервітут.

Тема 7. Кадастрові зйомки

Поняття про кадастрові зйомки і їх призначення. Геодезичне встановлення меж земельних ділянок.

Тема 8. Бонітування ґрунтів

Поняття бонітування ґрунтів. Районування території при земельному кадастрі. Об'єкт, предмет і критерії бонітування ґрунтів. Характеристики основних видів родючості ґрунтів. Способи визначення показників бонітування ґрунтів.

Тема 9. Грошова оцінка земель

Грошова оцінка земельних ділянок, її сутність та способи проведення. Види грошової оцінки земель. Використання даних експертної грошової оцінки земельних ділянок. Методика проведення нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

Тема 10. Державна реєстрація земельних ділянок

Загальні поняття про реєстрацію земельних ділянок. Державний кадастровий реєстратор. Порядок проведення реєстрації. Поземельна книга.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні відомості та порядок ведення державного земельного кадастру, його характеристика, склад відомостей, інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних, а також земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру.												
Тема 1. Загальні відомості та порядок ведення державного земельного кадастру	14	3	5			6	11	-	1			10
Тема 2. Характеристика державного земельного кадастру	9	3	-			6	12	1	-			11
Тема 3. Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру	14	3	5			6	13	1	2			10
Тема 4. Інформаційне забезпечення земельно-кадастрових даних.	9	3	-			6	11	1				10
Тема 5. Склад відомостей державного земельного кадастру.	14	3	5			6	13	1	2			10
Разом за змістовим модулем 1	60	15	15			30	60	4	5			51
Змістовий модуль 2. Кадастрове зонування як складова частина державного земельного кадастру, кадастрові зйомки, бонітування ґрунтів, грошова оцінка земель та державна реєстрація земельних ділянок.												
Тема 6. Кадастрове зонування як складова частина державного земельного кадастру.	9	3	-			6	11	1	-			10
Тема 7. Кадастрові зйомки.	9	3	-			6	12	1	-			11
Тема 8. Бонітування ґрунтів.	14	3	5			6	13	1	2			10
Тема 9. Грошова оцінка земель.	14	3	5			6	12	1	1			10
Тема 10. Державна реєстрація земельних ділянок.	14	3	5			6	12	-	2			10
Разом за змістовим модулем 2	60	15	15			30	60	4	5			51
Усього годин	120	30	30			60	120	8	10			102

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин (ДФ)	Кількість Годин (ЗФ)
1	Аналіз відомостей і статей Закону України «Про Державний земельний кадастр».	5	1
2	Підготовчі роботи для складання державної статистичної звітності з обліку земель.	5	2
3	Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру.	5	2
4	Способи визначення показників бонітування ґрунтів.	5	2
5	Методика проведення нормативної грошової оцінки земельних ділянок.	5	1
6	Державна реєстрація земельної ділянки.	5	2
Разом		30	10

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

(не передбачено)

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ.

(не передбачено)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Кількість годин (ДФ)	Кількість годин (ЗФ)
Розвиток земельного кадастру на Україні.	6	10
Методологічні основи державного земельного кадастру	6	11
Земельні угіддя та їх класифікація	6	10
ГІС – технології в державному земельному кадастрі.	6	10
Підстави та основні вимоги щодо внесення відомостей до Державного земельного кадастру.	6	10
Встановлення земельного сервітуту.	6	10
Районування території при земельному кадастрі.	6	11
Як встановлюються межі між сусідами	6	10
Способи проведення грошової оцінки.	6	10
Порядок проведення реєстрації.	6	10
Разом	60	102

До самостійної роботи відноситься:

- підготовка до лекцій і практичних занять;
- підготовка фіксованих усних доповідей з відповідної тематики практичних занять.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання спрямовані на ефективне розв'язання навчально-професійних завдань:

Метод проблемного викладення навчального матеріалу.

Пояснювально-ілюстративні методи: лекція, пояснення, самостійне опрацювання літературних джерел, робота з електронними конспектами лекцій та презентаціями, опрацювання наукових публікацій.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень.

Практичні: виконання індивідуальних завдань тощо.

Методи формування і стимулювання пізнавальної діяльності: навчальні дискусії.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Спішність студента оцінюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль знань студентів здійснюється в усній та письмовій формах, зокрема через індивідуальне та фронтальне опитування, захист рефератів або презентацій, доповіді, а також шляхом письмового контролю — оцінювання якості виконання самостійної роботи за відповідними темами.

Модульний контроль Періодичний контроль: тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (можливо тестування, контрольне опитування).

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою та відсоток від максимальної кількості балів	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно (90-100% від максимальної кількості балів)	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою	Глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі

	операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре (75-89% від максимальної кількості балів)	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно (60-74% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Не задовільно з можливістю повторного складання (35-59% від максимальної кількості балів)	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

1. Що розуміють під терміном «кадастр»?
2. Що уявляв собою земельний кадастр у Стародавнього Риму?
3. Визначте, який з видів кадастру відноситься до земельних кадастрів при ранньому етапі капіталізму?
4. Як перекладається «парцела» із французької?
5. В якому році вперше було проведено бонітування ґрунтів?
6. Що називають природними ресурсам?
7. Що відносять до кадастрів природних ресурсів?
8. Що таке державний земельний кадастр?
9. Яке основне завдання земельного кадастру? .
10. С яких частин складається державний реєстр земель?
11. Що включає кадастрове зонування?
12. Який основний принцип державного земельного кадастру? .
13. На які вили поділяється земельний кадастр?
14. Що входить до основних принципів земельного кадастру входить?
15. З чого складається земельно-кадастрова документація?
16. На скільки категорій поділяються землі цільового призначення?
17. Що є об'єктом державного земельного кадастру?
18. Яку площу займає земельний фонд?
19. На скільки категорій поділяються землі цільового призначення?
20. Що належить до основних типів власності?
21. Що називається угіддям?
22. Об'єкти Державного земельного кадастру.
23. Що таке землі запасу?
24. Які землі відносять до земель оздоровчого призначення?
25. Які землі належать до земель рекреаційного призначення?
26. Які землі належать земель водного фонду?
27. Види обстежень, які забезпечують земельно-кадастрову інформацію.
28. Назвіть основні способи статистичного спостереження?
29. Державна геодезична мережа.
30. Які існують топографічні карти?
31. Для чого використовують великомасштабні топографічні карти?
32. Як проводять бонітування земель?
33. Як визначити грошову оцінку землі?
34. Як встановлюються межі земельної ділянки?
35. Що таке сервітут та які його види передбачені законодавством?
36. З яких розділів складається Поземельна книга?
37. Що таке нормативно-грошова оцінка?
38. Які відомості вносяться до ДЗК про державний кордон України?
39. Хто має доступ до відомостей ДЗК?
40. У якій формі надаються відомості ДЗК?

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	40	100
Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 5					Контрольна робота за змістовим модулем 2 – 5						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

1. Толмачова А.В. Державний земельний кадастр : конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, 2023. 137 с.
2. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни «Державний земельний кадастр» Одеса, 2023, 57 с.
3. Толмачова А.В. Силабус навчальної дисципліни «Державний земельний кадастр» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 193 Геодезія та землеустрій.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Сохнич А.Я., Богіра М.С., Яременко Ю.І., Стойко Н.Є. Державний контроль за використанням земель. Підручник. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2018. 240 с.
2. Третяк А. М. та ін. Земельні ресурси та їх використання : навчальний посібник. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2022. 304 с.
3. Зацерковний, В. І., Бурачек, В. Г., Железняк, О. О., Терещенко, А. О. Геоінформаційні системи і бази даних : монографія. Ніжин, НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 237 с.
4. Мартин, А.Г., Осипчук, С.О., Чумаченко, О.М. Природно-сільськогосподарське районування України: монографія. Київ, ЦП "Компринт", 2015. 328.
5. Ступень М.Г., Микула О.Я., Лавейкіна Є.С. Земельний кадастр: підручник. Львів, 2017. 309 с.

Додаткова

1. Ступень, М. Г., Микула, О. Я., Лавейкіна, Є. С. Державний земельний кадастр: підручник. Львів, 2011. 315 с.
2. Методичні рекомендації щодо складання індексних карт і присвоєння кадастрових номерів земельним ділянкам та об'єктам нерухомості / А.С. Даниленко, Ю.Д. Білик, В.В. Кулініч, М.Г. Лихогруд, М.Н. Калюжний. Київ: Урожай, 2003. 28 с.
3. Тимошевський В.В., Попов А.С. Програмне забезпечення землевпорядних та земельно-кадастрових робіт : навчальний посібник. Харків, 2011. 163 с.
4. Заповідна справа в Україні: навчальний посібник / за заг. ред. М. Д. Гродзинського, М. П. Стеценка. Київ : Наукова думка, 2003, 306 с.
5. Яцик А. В., Грищенко Ю. М., Волкова Л. А. Водні ресурси: використання, охорона, відтворення, управління: Підручник. Київ : Генеза, 2007. 360 с.

15.ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 р. № 3613-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
2. Закон України «Про оцінку земель» від 11 грудня 2003 р. № 1378-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15#Text>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31.03.2020 р. № 552-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>

4. Земельний кодекс від 20.12.2001 р. № 2768-III
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
5. Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова <http://lib.onu.edu.ua>
6. Офіційний вебпортал Верховної ради України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок ведення Державного земельного кадастру» від 17.10.2012 р. № 1051-2012 -п
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#n19>
8. Репозитарій ОДЕКУ <http://www.eprints.library.odeku.edu.ua>
9. Сайт GISFILE (б.н.) <http://gisfile.com/map>